

неправомірного використання службових повноважень та усунення причин і умов, що сприяють корупції.

Література

1. Латковська Т. Принципи дисциплінарної відповідальності державного службовця як основа забезпечення ефективності та довіри у публічному секторі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 644-647. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/152>.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 11.08.2026).
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#n697> (дата звернення: 11.08.2026).
4. Добрянська Н. Особливості правового механізму запобігання корупції в Україні. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 9(37). DOI [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9\(37\)-355-364](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9(37)-355-364).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-651-8-23>

ОСВІТА ТА НАУКА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ НА ПРИКЛАДІ ПРОБЛЕМ АДМІНІСТРАТИВНО ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Доненко Валерій Вікторович

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного та приватного права,
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпро, Україна*

Україна перебуває в складних умовах війни з російським агресором, яка продовжується п'ятий рік. Втрати людського потенціалу серед викладачів, науковців, студентів, учнів вражають та збільшуються. Значного впливу на освіту та науку мають суттєві втрати матеріальної від пошкодження до повної руйнації, негативно вплинуло передислокація навчальних закладів та установ з ТОТ, а навчальний процес проходять під вий сирен та грохот балістики. Попре складнощі можна впевнено констатувати, що освіта та наука вистояла, тримається та разом з усією країною робить все заради нашої справжньої перемоги та справедливого миру. Освітня та науковці стійко тримають внутрішній фронт протистояння ворогу. Свідченням

такого може впевнено слугувати організація та проведення Міжнародної конференції «Стійкість освіти і науки в умовах воєнного стану: сучасні виклики та стратегічні рішення». Велика шана та повага організаторам та всім учасникам!

У зв'язку з цим маю бажання поділитися окремими аспектами сучасного стану та розвитку адміністративно-деліктного законодавства, які, на мою думку, є важливими, характерними для інших галузей права, звернення до їх проблематики та прийняття відповідних рішень, сприятиме впевненому їх розвитку та зростання попри складнощі в умовах війни.

Питання реформування адміністративно-деліктного законодавства мають давню історію. Наразі, процес підготовки різних проєктів Кодексів про адміністративні проступки продовжено, і відповідний законопроект винесено на обговорення наукової громадськості.

Поштовхом до чергової активізації обговорення, прийняття та майбутнього затвердження проєкту КУпАП (проступки) стало прийняття Верховною Радою України Закону № 2215-IX «Про дерадянізацію законодавства України» від 21 квітня 2022 року. Метою закону є відрадянщення актів законодавства України як шляхом внесення відповідних змін до існуючих законів, так і визнанням такими, що не застосовуються на території України, деяких нормативно-правових актів (або їх положень) органів державної влади і управління Союзу РСР і Української РСР, які, формально зберігаючи свою чинність, не здійснюють регулюючого впливу [1].

Необхідність позбавитися архаїчного радянського минулого не викликає ні сумнівів чи заперечень. Достатньо звернути увагу на кількість змін та доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення, які за своєю кількістю, внесених за часів незалежності України перевищують кількість статей самого кодексу. Підкреслю, необхідність прийняття нового кодексу не викликає будь яких заперечень. Наразі Проєкт Кодексу України про адміністративні проступки, підготовлений Міністерством юстиції України, наразі перебуває в стадії ознайомлення, обговорення, надання пропозицій з боку органів публічного адміністрування, судочинства, правників та громадськості [1; 2]. Постає питання коли має бути прийнято довгоочікуваний кодекс? І чому його прийняття постійно відтерміновується? Відсутність динаміки в його обговоренні і як наслідок констатація лише самого проєкту.

Що має зробити науково-педагогічна спільнота для реалізації цієї важливого завдання? Перш за все представлю, стисле бачення проблем з цим пов'язаних в науковому та освітньому просторі, а також власне бачення заради зрушення проблеми.

Наукова діяльність. По-перше, кількість науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів присвячених повністю проблемі прийняття Кодексу України про адміністративні проступки нікчемно мала. Здебільшого ці питання розглядаються фрагментарно, формально представлені в форматі пленарних засідань. Як результат маємо поодинокі публікації окремих авторів на рівні статей та тез, які до необхідного ефекту призвести не можуть. У зв'язку з чим констатуємо: а) необхідність проведення базової підсумкової конференції, яка має сприяти прийняттю КУпАпроступки.; б) проведенню конференції має передувати проведення науковим та освітніми закладами, тематичних круглих столів та семінарів, що сприятиме якості обговорення важливого акту та формування пропозицій до підсумкової конференції; в) Організаторами такого мають виступити Міністерство юстиції України, як основний ініціатор його прийняття, долучитися : Дослідницька служба Верховної Ради України, Національна академія правих наук України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, Національної академії правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Центром політико-правових реформ та всі навчальні заклади, які здійснюють підготовку майбутніх юристів. Окремо слід підкресити участь організаторів та учасників I, II, III Школи адміністративної процедури, в межах якої було приділено уваги зазначеному законопроекту; г) пропозиції щодо сторення такого алгоритму обговорення та прийняття КУпАпроступки можуть бути включені до рекомендацій Міжнародної конференції «Стійкість освіти і науки в умовах воєнного стану: сучасні виклики та стратегічні рішення».

Окремо звертаю увагу на одну ваду сьогоднішніх здобувачів наукових ступенів різних рівнів та їх наукових керівників на ту обставину, що в супереч зареєстрованого Проекту КУпАП, продовжують у своїх дослідженнях вносити пропозиції щодо змін та доповнень до чинного законодавства, ігноруючи необхідність сприяти прийняттю перспективного законодавства. Вважаю зазначене не питанням для дискусії, а питання яке має бути вирішено. та може бути в рекомендаціях цієї конференції.

Освітня діяльність. Питання вивчення адміністративної відповідальності традиційно розглядаються в межах основного курсу «Адміністративне право України» про можуть свідчити наявність відповідних розділів в підручниках та посібниках, здебільшого ці питання розглядаються в межах загальної частини чинного КУпАП та стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення. Більш детальне вивчення цього питання здійснюється спецкурсами «Адміністративна відповідальність», «Провадження в справах про адміністративні правопорушення», «Адміністративні делікти» тощо. Як

наявність Проекту КУпАпроступки впливає на підготовку майбутніх юристів? Адже вони продовжують вивчати архаїчний КупАП, з його численними змінами та доповненням, який в основі своїй несе ідеологію неіснуючої радянської держави. На мій погляд, враховуючи той фактор, що законопроект КупАПроступки № 11386 від 28.06. 2024 року перебуває на розгляді у Верховній Раді, слід посилювати навчальну складову освітнього процесу питаннями перспективного законодавства, адже законопроект містить принципово інші засади, які мають засвоїти майбутні юристи. Критичне осмислення та обговорення має здійснюватися в межах навчального процесу, стати предметом дискусій наукових гуртків, студентських конференцій, семінарів, круглих столів тощо.

Презентована позиція розкриває лише частку проблем та пропозицій для їх подання. Спільними зусиллями ми зможемо подолати виклики, як стоять перед Україною, юридичною спільнотою, сприяти нашій Перемозі у війні з російським агресором.

Література

1. Проект Кодексу про адміністративні проступки : реєстр. № 11386 від 28.06.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44507> (дата звернення: 16.08.2026).

2. Пояснювальна записка до проекту Кодексу України про адміністративні проступки : реєстр. № 11386 від 28.06.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/44507> (дата звернення: 16.08.2026).